

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

359. An beneficia resignari nequeant iis, qui non intelligunt, & intelligibiliter loqui sciunt idioma loci, ubi sunt beneficia: vel etiamsi id sciant, sunt tamen exteri à regno, vel civitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

apponi solita in literis Apostolicis: *reque à quibusvis &c.* hac enim caluſula tollit impedimentum proveniens ex censuris, Paris. nu. 53. citans Nav. conf. 28. n. 18. in sine. & n. 21. de sent. excomm.

2. Respondeo secundò: multò minùs resignari potest beneficium in favorem excommunicati inſorſcentis in excommunicatione, seu per annum ſuſtinentis illam animo obdurato; cum is ſimilis ſit hæretico juxta Trid. ſeſſ. 25. c. 3. Paris. à n. 54. Neque in hoc caſu inſorſcentiæ valet resignatio admiſſa cum dicta abſolutione à censuris poni ſolita in literis Apostolicis. Paris. n. 57. citans Rotam in *Seguntina Canonici*. Idque in odium ipſius, qui videtur parvi pendere cenſuras, unde in regula Cancell. de inſorſcent. Sixti V. ſic ſtatutum eſt: *ne præſtetur occaſio cenſuras ipſas vilipendendâ, & inſorſcenti in illis, ne generales abſolutiones appoſita in literis ſuffragentur hiſ, qui ſcienter excommunicatiõnis ſententiã per quatuor meſes ſuſtulerint &c.* ex qua regula, ut Paris. nu. 57. ſatis colligitur, quòd excommunicato ità demum ſuffragetur dicta abſolutio apponi conſuea in literis, ſi non ſuſtinuerit excommunicationem ultra quatuor meſes.

3. Respondeo tertio: neque ſuſpenſo ab officio & beneficio potest resignari beneficium; cum ſit beneficio indignus propter prohibitam executionem ordinis. Paris. n. 59.

4. Respondeo quarto: neque irregulari resignari potest beneficium; cum rãta ei collatio ſit nulla. *c. in cunctis, de elect.* Covar. in *c. alma mater*, p. 1. §. 7. n. 1. Rebuff. de pacif. poſſ. n. 28. & irregularis nequeat retinere beneficia acq̄uſita poſt irregularitatem, ut Nav. conf. 3. de homicidio; eſt, ut dictum aliàs, ob irregularitatem ſupervenientem non vacent ipſo jure, ut Nav. conf. 3. de homicidio. Paris. à n. 32. ſubdens n. 40. ex Nav. conf. 66. n. 1. de ſent. excomm. collationem factam irregulari non valere, etiamſi poſita fuerit dicta clauſula: *abſolventes te à cenſuris &c.* quia Papa non videtur abſolvere ab irregularitate, niſi exprimat. Paris. nu. 41. ex Nav. in man. c. 27. n. 25. 4.

Quæſtio 358. An poſſit beneficium resignari ſenibus, infirmis, mente capis, illiteratis?

1. Respondeo ad primum affirmativè. Paris. l. 4. q. 8. n. 3.

2. Respondeo ad ſecundum affirmativè; modò tamen infirmitas non ſit longi temporis, qua que impediãt, ut præſtate ea non poſſit, qua beneficium requirit. Paris. l. 4. q. 8. n. 1. & 2.

3. Respondeo ad tertium negativè; collatio enim facta turioſo habetur pro non facta. Paris. l. 12. q. 4. n. 1.

4. Respondeo ad quartum: penitus illiterato & ignorant non potest resignari beneficium quia eſt beneficio indignus, & collatio ei facta non tenet. Paris. cit. q. 4. n. 2. Idque intelligendum, ait Paris. *ibid.* n. 4. de eo, qui eſt Analphabetus, seu qui prima grammatices rudimenta non didicit; uti & hunc defectum eſſe indiſpenſabilem ait n. 5. ex Felin. in *c. inquisitionis*. de ſent. excomm. Major. de irregular. l. 1. c. 32. &c. eò quòd, ut idem Paris. loc. cit. nu. 7. ex Turrecrem. in *c. ſi in laicis*. d. 38. literatura requiritur jure divino.

***
**

Quæſtio 359. An beneficia resignari nequeant iis, qui non intelligunt, & intelligibiliter loqui ſciunt idioma loci, ubi ſunt beneficia: vel etiamſi iſciant, ſunt tamen exteri à regno vel civitate?

1. Respondeo ad primum: Resignari nequeunt iis beneficia curata. Paris. l. 12. q. 7. num. 5. juxta reg. Cancell. de *idiomat.* quæ eſt 19. producta à Gregor. XIII. annullantem provisionem, mandatum de providendo, & gratiam de tali beneficio ignorantia idioma. Sarnenſ. & Mandol. ad eand. reg. plura adducunt ad hujus materiæ declarationem, uti & Hojed. de *incompat.* p. 1. c. ult. à n. 43. Et inter cetera, quòd nomine beneficii curati hîc intelligatur quodcunque beneficium habens exercitium cura animarum Parochianorum. Chok. ad dictam reg. n. 7. Item Episcopatus, Archiepiscopatus, Patriarchatus; cum nomine beneficii in materia favorabili & juri conſona veniant & hæ dignitates. Quamvis hodie, dum conferuntur per Papam conſiſtorialiter, & cauſa cognita, cenſeantur proviſi tacitè ad illas diſpenſari; eſt ſi rariffimum, ut alienigenis conferantur. Chok. loc. cit. nu. 8. comprehenduntur item hæc regulâ Vicarii perpetui. Chok. n. 10. ex Gomeſ. *hic* q. 11. Item beneficia electiva. Chok. *ibid.* ex Mandol. *hic* q. 2. Item commenda. Chok. n. 9. citans Gomeſ. q. 5. Rebuff. ad hanc reg. gl. 2. n. 2. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 8. n. 22. contra Simonet & Crescentium. Locum quoque habet hæc regula in Ordinariis, imò & legatis Apostolicis, ita ut non valeat proviſio talis beneficii, ab iis facta ignorantia idioma populi. Chok. n. 14. citans Gomeſ. *hic* q. 6. auctorem comment. Analyt. *hic* n. 42. eò quòd, ubi Papa voluntatem vel potestatem tuam limitavit, cenſeatur & limitaffe facultatem ſui legati *c. in generali*. de reg. juris in *c.* contra Mandol. *hic* q. 3. n. 14. quem ſequitur Azor. p. 2. l. 5. c. 28. q. 11. (quamvis is addat, ignarum linguæ non eſſe idoneum ad docendum & monendum populum, quòd tamen officium eſt Reſtoris Eccleſiæ; adeòque expedire revera, ne legatus tali ignorantia conferat beneficium) cenſentes, hanc regulam ſolum loqui de beneficiis, quæ auctoritate Papæ providentur, ac proinde penam in ea conſtitutam non trahi ad Ordinarios vel Legatos beneficia conferentes. Ceſſaret tamen diſpoſitio hujus regulæ, ubi Papa ex certa ſcientia, & motu proprio conferret Parochiam non intelligenti idioma, eò quòd præſumatur diſpenſatio. Chok. n. 16. ex Gloſſatore antiq. & Mandol. *hic* q. 5. & 6. contra Gomeſ. q. 12. & Auctorem comment. Analyt. *hic* nu. 143. Multòque magis ceſſaret dicta diſpoſitio hujus regulæ, ubi Papa diſpenſat per reſcriptum, etiamſi diſpenſaret per gratiam *perinde valere*, modò in ea ſint expreſſa illa, quæ debent exprimi. Chok. n. 16. juncto n. 18. citans Rebuff. in *pr.* ad hanc reg. gl. 2. n. 15. & in *addit.* ad hanc reg. in *sine*, ubi etiam habet formam, ſub qua reſcribit Papa, in hoc caſu diſpenſans. Denique ceſſare hanc regulam in collatione aliorum beneficiorum, nempe non curatorum, tradit Chok. n. 15. remittens ad Guimier. in *pragm. Sanct.* in *proam. v. exrerorum*.

2. Respondeo ad ſecundum: beneficium (intellige, etiam ſimplex) non potest resignari extero à regno, ubi viget conſuetudo immemorialis vel privilegium Papæ, ut exterus ibi habere nequeat beneficium. Paris. l. 4. q. 7. n. 1. uti teſtatur de Hiſpania Covar. c. 35. *pract.* qq. n. 5. & de Gallia Rebuff.

buff. de pacif. poss. n. 265. apud Paris. loc. cit. num. 2. Chok, ad prædictum reg. n. 15, ex Rebuff. in addit. ad eand. reg. in præxi. dicens, in Gallia certum esse, quod nec Ordinarius, nec Legatus possit alienigenam conferre; qui si conferant, illud beneficium à regnicola impetrari posse. Et hoc privilegium non solum prohibere extero habere Ecclesiam parochialem, sed etiam quæcunque alia beneficia absque regis beneplacito. Opratque Rebuff. de pacif. possessor. n. 266. apud Paris. n. 3, ubique esse hujusmodi constitutionem seu concessionem propter plures causas, quas commemorat Covar. loc. cit. n. 33, n. 5.

3. Respondeo ad tertium, beneficia patrimonialia non posse resignari illis, qui non sunt de civitate vel oppido. Paris. cit. q. 7. n. 4. citans Hojed. de incompat. p. 1. c. ult. n. 86. Mandol. ad reg. de infirmis &c.

Questio 360. An illegitimo & bigamo resignari possit beneficium?

1. Respondeo ad primum primò negativè. Paris. l. 4. q. 4. n. 8. subjungens n. 9. admissam resignationem in favorem talis per Papam ignorantem hunc defectum esse nullam; illegitimus enim nequit habere beneficium Ecclesiasticum, & collatio ei facta est omnino nulla ipso jure, ut Nav. cons. 3. n. 4. de atate & qual. Paris. n. 10. juncto n. 13. & hinc mandatum Papæ de aliquo providendo intelligitur, modò sit legitimus. Paris. n. 12.

2. Respondeo ad primum secundò: sed neque illegitimo dispensato ad beneficia resignari potest beneficium quale, vel etiam cujus dissimile ejus pater obtinet, vel obtinuit in eadem Ecclesia; illegitimus enim obtinere nequit beneficium in Ecclesia, in qua pater ejus obtinet, vel obtinuit simile vel dissimile, juxta Trid. sess. 25. c. 15. Paris. cit. l. 4. q. 7. n. 6.

3. Respondeo ad primum tertio: Neque etiam pater potest resignare extraneo, ut is postea resignet filio suo illegitimo. Paris. cit. q. 7. nu. 7. citans Rebuff. de pacif. poss. nu. 277. juxta constit. Clem. VII. Laym. inc. præsentiam, de filiis presbyt. n. 4. de quo alias.

4. Respondeo ad secundum etiam negativè: Siquidem bigamus etiam si sit tonfuratus, est inhabilis ad beneficium, & reputatur mer laicus. Paris. l. 4. q. 4. n. 17. citatis pluribus.

Questio 361. An resignari possit beneficium Neophyto & filio Judæi?

1. Respondeo ad primum negativè, cum eo reputetur indignus. Paris. l. 4. q. 4. n. 20. citans præter S. Paul. 1. ad Timor. 3. & Gregor. 1. 2. Ep. 111. Hojed. de incompat. p. 1. c. ult. n. 1. sed neque ad ordines promoveri potest. Paris. ibid. n. 21. ex Covar. in clem. si furiosus, p. 1. §. 3. n. 7. Intelligendum autem hoc de recenter legem Christi professis; cum is propriè dicatur Neophytus. Paris. n. 22, ex Covar. loc. cit. postquam enim moribus & doctrina Christiana sat instructus est, potest promoveri. Paris. n. 23. citans Felin. in c. cum sit. de judæ. & habere beneficia, ut Paris. ibid. ex Hojed. loc. cit.

2. Respondeo ad secundum: Filio Judæi Christiano resignari potest beneficium, etiam dignitas. Paris. cit. q. 4. nu. 24. quia potest habere beneficium, c. eam re. de rescript. & c. si quis agritudine. d. 57. ut Paris. ibid. citatis Covar. ubi ante, Nav. in sum.

c. 27. n. 205. Hojed. de incompat. p. 1. c. 23. num. 54. quamvis talem ad sacros ordines promoveri prohibuerit Paul. IV. & confirmavit Gregor. XIII. extendens illud ad descendentes ex Mauris, ut testatur Paris. cit. q. 4. n. 25. & 26.

Questio 362. An beneficium resignari possit minori, & is illud acceptare resignatum sine curatore?

1. Respondeo ad primum primò: Tamen attendito jure communi, minori 14. annis & majori 7. annis resignari possit beneficium, id tamen hodie fieri nequit, obstante Trid. sess. 23. c. 7. & prohibente, ut nullus primam tonfuram initiatus, aut etiam in minoribus constitutus ante 14. annum beneficium obtinere possit. Paris. l. 4. q. 9. n. 2. & 3. & sic decretum illud Trid. requirens certam aetatem in collatione locum quoque habet in resignatione, quia militat eadem ratio finalis, nimirum, ne indigni ad Ecclesiastica beneficia assumantur. Paris. loc. cit. num. 6. sic testans resolutum à Rota. Porò resignatio facta in favorem non habentis aetatem requisitam ad tale beneficium est nulla. Paris. loc. cit. num. 23. sic tentum à Rota in Astoricens. Archidac. 9. Julii 1568. eò quòd collatio facta tali sit nulla, ut Paris. n. 24. Idque eo magis, quia Trid. habet decretum irritans. Paris. n. 28. Neque Papa in hoc casu admittendo resignationem, & conferendo per clausulas solitas videtur dispensare. Paris. nu. 34. citans Jo Monach. in c. cum aliquibus, de rescript. in 6. Jo. And. in c. si motu proprio, de præb. Pari modo permutationem factam cum eo, qui non habet aetatem requisitam ad beneficium resignatum est nulla. Paris. n. 25. testans sic tentum à Rota. Hinc

2. Respondeo ad primum secundò: In specie, juxta rigorem Trid. hodie non poterit resignari Canonicatus sive in Cathedrali, sive in Collegiata minori 14. annis, ex quo tamen vide dicta alias de aetate requisita ad beneficia. Item minori 25. annis (intellige tractatis) resignari nequit beneficium, aut dignitas curam animarum habens, cum nemini concedatur beneficium curatum, nisi qui saltem attigerit 25. annum aetatis, juxta Trid. sess. 24. n. 12. Paris. à nu. 14. Et si habenti dictam aetatem resignatum fuit beneficium curatum, tenebitur facere se promoveri ad sacerdotium intra annum. Paris. n. 38. Quin etiam, dum statutum est aliquibus, ut omnes illius Ecclesiæ teneantur promoveri ad sacerdotium, non solum observari id debere in collatione, quæ sit simpliciter, sed etiam ea, quæ sit ex causa resignationis, eò quòd id onus affixum sit rei, nempe beneficio, tradit Paris. nu. 42. In casibus autem, in quibus requiritur aetas 25. annorum & sacerdotium, resignari beneficium habenti istam aetatem, etsi non sit sacerdos, quin etiam, etsi tempore concessionis nullos habuerit ordines sacros, eò quòd sufficiat, si talis sit intra annum faciat promoveri ad sacerdotium, juxta c. licet Canon. & Trid. loc. cit. tradit Paris. n. 36. citatis pluribus. Quin & n. 37. inquit, tantum alias, quòd, si statutum disponat de certa præbenda non conferenda nisi actualiter constituto in sacerdotio, impetrans possit hujusmodi præbendam acceptare, & sibi facere providere licet non sit sacerdos, modò tempore provisionis & acceptionis fuerit in tali aetate, ut infra annum possit fieri sacerdos, testans sic habere Rotam decis. 1. de præb. in novu. nec